

Marabilia

CONRAD ROSET
MILENA NONÓ

Primera edició: novembre del 2014
Disseny: Mariadiamantes
Edició: Olga Portella Falcó
Coordinació editorial: Anna Pérez i Mir
Direcció editorial: Iolanda Batallé Prats

© 2014, Milena Nonó, pel text
© 2014, Conrad Roset, per les il·lustracions
© 2014, Bridge, per aquesta edició en llengua catalana
Bridge és un segell editorial de la Galera

Imprès a T.G. Soler
Enric Morera, 15 – 08950 Esplugues de Llobregat
ISBN: 978-84-941857-9-3
Dipòsit legal: B-20.035-2014
Imprès a la UE
Tots els drets reservats.

Editorial Bridge
Josep Pla, 95 – 08019 Barcelona
facebook.com/ilikebridge
twitter.com/ilike_bridge

De Conrad Roset:

A les noies meravelloses que m'han ajudat a fer aquest llibre:

*La Clara, l'Amaia, la Laia, la Conxita, la Nur, la Núria, l'Olga, la Iolanda
i per descomptat la Milena Nonó.*

De Milena Nonó:

A Claudia Tornatore, que em va ensenyar a caminar sola pel costat d'un llac.

*Als estimats Adolphe i Eugénie, els únics que tenen permís per venir a casa
passada la mitjanit.*

*A Simeon Andrade, que em dóna permís perquè em presenti a casa seva de
matinada i xopa, i em prepara una sopa calenta de ceba i ou i em deixa
el seu vell jersei de llana. També vas ser tu, Simenon, qui em va presentar
l'inoblidable Marcel Schwob, ho recordes?*

A Androssian, pel que ell ja sap. Tot allò encara és nostre.

*Al teu record, Phantasticus, que em fa tanta companyia. Acabarà el teu viatge?
Torna aviat. Saps que ho necessito. Torna aviat.*

A tu que llegeixes, a la teva ànima de Mirabilia.

“J’ai plus de souvenirs que si j’avais mille ans.”

Ch. Baudelaire, *Spleen*

*“Què busques, Milena, tan àvida, de nit i de dia? Busques saber?
Busques conèixer? Fugir de la solitud de la matèria? Vols posseir la vida?”*

*“Busco buscar. Busco no buscar. Busco ser. Busco un bol
amb una mica d’aigua.”*

Dr. Phantasticus, *Bambolina n. 27: Milena Nonó*

MIRABILIA

*Enciclopèdia dels petits éssers
imprescindibles sense importància*

Escrita a partir dels apunts de Milena i dels quaderns
de camp del Doctor Phantasticus recopilats per
Milena sempre de nit sempre amb lluna.

Aquests són els quaderns inèdits de MILENA
NONÓ, escrits de matinada amb l'alè encara al
clatell de les criatures que s'hi descriuen, a partir
dels quaderns de camp del Dr. Phantasticus.

MIRABILIA: 1) Enciclopèdia infinita, i per tant inacabada, que s'escriu des de l'any 3414 aC, on es recopilen fets, animals, conjuntures i personatges meravellosos que habiten la nostra vida, sovint ignorats, oblidats, silenciats o desconeguts. Els seus redactors han estat innúmers (vid. **REDACTORS de MIRABILIA**), essent-ho actualment Milena Nonó i el Doctor Phantasticus.

Només és possible una lectura aleatòria de **MIRABILIA**: les seves pàgines rebels i els seus paràgrafs capriciosos no es deixen llegir de forma ordenada. De manera que **MIRABILIA** s'ofereix diferent a cada lector, diferent a cada estació, i encara diferent a cada hora del dia ("Mirabillica Mutabilitate!", solia anomenar aquest fenomen Leonardo da Vinci, un altre dels seus redactors). El canvi natural del color de les pàgines de **MIRABILIA** és sempre equivalent al canvi de tonalitat de l'humor de qui llegeix l'enciclopèdia.

A vegades, una pàgina s'obstina a aparèixer dia rere dia (cosa que pot provocar uns tics força molestos en el lector). En canvi, algunes pàgines no han estat trobades mai per ningú, ni s'obriran mai a ningú.

L'any 1692, Giaccopinno Albicastro, anomenat "l'Abate Incantato", va provar de llegir **MIRABILIA** sencera i d'un cop, contravenint la llei no escrita que desaconsella aquesta pràctica. Tres dies després havia desaparegut. Davant l'enciclopèdia, la seva roba amuntegada era l'única cosa que en quedava. El bisbe de Bataglia va decretar que Albicastro havia cedit, nu, a la temptació d'una diablesa del tipus "Concupiscens Supina Ultralevura" (tan belles com perilloses), i que havia mort, màrtir, lluitant contra el pecat. La gent senzilla del carrer somreia per sota el nas i opinaven que Albicastro havia fugit amb Finetta, la filla del cuiner. Els amics de l'Abate Incantato, però, van entendre immediatament que només els calia obrir l'Enciclopèdia si volien retrobar **Giaccopinno Albicastro**: en alguna pàgina els esperava...

SINÒNIMS: *Viatge, Lectura, Llum, Somni. Iris boreal. Xocolata.*

MIRABILIA: 2) Ésser infinit, com tots els éssers en el seu instant. Petit ésser, circumstància, conjuntura, sense importància; però sense ell l'Univers es desmuntaria, no seria possible l'aire o la unió dels dos àtoms d'hidrogen amb un d'oxigen. Meravella. Quotidiana meravella, misteri, desconeguda presència necessària, que pot provocar un esternut, una taca de tinta al dit, o el gir sobtat d'un destí personal. Hi ha força motius per creure que, un moment o altre de la seva vida, passarà pel **CAFÈ MIRABILIA (Vid. Infra.)**.

Cal tenir en compte que, després de la lectura de l'Enciclopèdia **MIRABILIA**, mirabilia ho pot ser una pedra de riu, una punta trencada de llapis, una porta que es tanca sola amb un mica de vent.

REDACTORS DE MIRABILIA

Incomptables i la majoria anònims, pseudònims o secrets, la llista sencera dels redactors de l'Enciclopèdia MIRABILIA continua essent un dels misteris irresolts que acompanyen aquesta obra.

Es calcula que només se'n coneix un 16 per cent. I que d'aquests, un 8 per cent signaven amb nom fals i un 7 per cent es limitaven a no signar, o a signar amb frases enganyoses (com el misteriós redactor del s. XIII que signava "SSEMNEMLN", probablement les inicials que corresponen a "Si Saps El Meu Nom Et Mostraré Les Natges", encara que hi ha serioses discussions entre Milena Nonó i el Doctor Phantasticus sobre aquesta qüestió). Alguns sostenen que l'u per cent restant podria ser la prova que, al llarg de la història, ningú no ha signat mai amb el seu verdader nom.

Citar la llista dels redactors reconeguts actualment seria una tasca llarguíssima. Ens limitarem, però, a esmentar-ne alguns.

N

SIN-LEQI-UNNINNI
(Messopotàmia, s. xxxv aC)

Va ser el primer. Els seus apunts, uns dibuixos senzills i alguns ideogrames primitius gravats en pedres de color negre, denoten una sensibilitat extrema. D'ell és el meravellós apunt "A"

"A"

"A" és un ésser meravellós que encara no ha nascut.

*Ell em llegirà d'aquí a cinquanta-cinc segles.
Quan els nens petits el dibuixin, obriran enormement la boca.*

(Cal tenir en compte que a l'antiga Messopotàmia no existia la lletra A. On la va entreveure, on la va somiar, Sin-leqi-unninni?)

NALEKH DHAMMAMIDAMASSA
(S. XIII aC)

D'ella se sap molt poc. Nascuda probablement a la Península Índica, va ser el primer ésser humà que va trobar Homerah. Homerah, cec a causa de la contemplació d'una tempesta elèctrica, narra contínuament la gesta del món i els seus herois desconeguts. Parla només en vers i, com que viu dins de la seva narració, és gairebé impossible de trobar. Considerat mitològic encara avui dia, les opinions més agosarades suposen que Dhammamidamassa va entrar, perseguint Homerah, en la narració d'aquest. Finalment el va trobar. Entre dos versos dialoguen encara (algunes veus especialitzades asseguren que van contreure matrimoni durant els versos que descriuen la sortida del sol a Xipre).

KHALEPPA ALETHEDHORA
(S. v aC)

Refugiada a l'illa de Lesbos, Alethedhora va ser una escriptora compulsiva de MIRABILIA. Les seves frases, que volien imitar la cadència de les onades de Lesbos, i el seu estil delicat han influït notablement en l'estil dels posteriors redactors de l'Enciclopèdia. D'ella es conserva sencera, només, la frase: "Qui sap contemplar una gota d'aigua i no pensar en una llàgrima sinó en una rialla, està preparat perquè Mirabilia plori sobre els seus somnis". Tement la invasió dels violents pobles del mar, va empassar-se l'únic exemplar de l'Enciclopèdia que existia en el Mediterrani. Quan els pobles del mar van abandonar l'illa, Alethedhora va dormir cada nit amb una noia diferent. En somnis li dictava una pàgina de MIRABILIA, i de bon matí l'obligava que es rentés el cos amb aigua glaçada per tal que l'enciclopèdia es gravés amb un punxó de gel en els seus ossos.

Durant tres segles, les noies de Lesbos van ser les pàgines de l'Enciclopèdia MIRABILIA.

ALETHEDHOR

(S. IV aC)

Quan l'illa d'Ariés es va partir en dos a causa del terratrèmol de l'any 324 aC, Alethedhor va jurar que mai més no viuria més de tretze dies seguits al mateix lloc. Se'l considera el primer explorador que, a la recerca de MIRABILIA, va visitar els cinc continents externs, els dos continents submarins i els set aeris. Els seus apunts es caracteritzen per la brevetat, la concisió i la curiosa adjectivació (coses que ell atribuïa sempre al fet de no afaitar-se mai; per això probablement va deixar escrit: "Una barba excessiva pot deixar sordes les paraules i cecs els versos"). Ell va ser el primer descobridor de PANNAUTHA, el minúscul genet que cavalca les fulles de tardor: "PANNAUTHA".

Despentinat com la barba d'un vell i rialler com el poltre en llibertat, el seu cap petit com un gra de mostassa i més savi que l'ombra del vent, Pannautha portarà la fulla viatgera al jardí de les teves mans si somrius de cara a la brisa i d'esquena a la casa.

QAO WEI

(S. III)

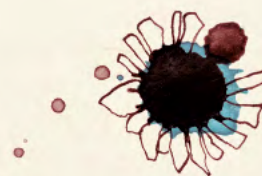
Durant la seva curta vida (va viure 23 anys, comptant el període de gestació), Qao Wei va escriure tres mil pàgines de MIRABILIA, va descobrir milers de mirabilia i va acabar convertint-se en un d'ells: Qao Wei, el que amaga els éssers fantàstics dels ulls dels que no se'ls mereixen (a qui ell anomenava Fa-Mah). Les seves eines de distracció són: l'esternut sobtat, el badall sobtat, la polseguera que s'alça de cop, un xiscle que ens fa girar el cap, l'aparença d'una noia de gran bellesa que ens fa girar el cap, la sospita que se'ns han estripat de cop els pantalons (cosa que fa ajupir el cap), un xàfec sobtat, una oca que apareix al nostre davant, un gos que se'ns pixa a la cama en el moment oportú... El mirabilia passa i el Fa-Mah mai no sabrà que a prop que ha estat de la meravella.

ANTELM TURMETHA

(S. XIV-XV)

De caràcter viatger, iracund i radical, va decidir viatjar a través de les religions per trobar àngels caiguts, dimonis fugitius, ànimes conselleres, déus menors, semidéus enyorats del paradís, i tot de criatures nascudes dels somnis de déus i profetes que no van trobar mai lloc en els llibres sagrats. Aquests éssers li van posar el sobrenom de "l'Intèrpret", per tal com Turmeda era l'únic que parlava totes les seves llengües i els podia posar d'acord. Aconsellat per ells, va redactar les entrades de MIRABILIA sobre grans de sorra i paper de sal. Els darrers anys de la seva vida, però, sembla que redactava sobre la seva pròpia pell (d'aquí el sobrenom que li van posar al nord d'Àfrica: "El Pigat"). Sembla que la seva darrera frase va ser: "Sempre he estat massa confiat!", encara que alguns asseguruen que en realitat va dir: "Oh, MIRABILIA!".

JEAN FRANÇOIS COLOMBAT
(1616-1645)

És anomenat “El Nu” perquè, havent registrat l’existència de més d’un centenar de mirabilia, va decidir entrar a l’Enciclopèdia a escriure’ls des de dins. Per fer-ho deuria fer servir un mètode molt semblant al de Giaccopinno Albicastro, “L’Abate Incantato”, perquè es va trobar la seva roba al peu d’un dels volums de l’Enciclopèdia. Nombrosos lectors asseguren que alguns dies de calor encara se’l veu, nu, amb la ploma a la mà, escrivint des de les pàgines dels volums. A vegades sembla contemplar el lector amb ulls encuriosits. Cal tenir en compte, però, que mai no apareix a la mateixa pàgina. Alguns asseguren haver-lo vist prenent banys termals al costat d’un altre home nu, probablement Giaccopinno Albicastro, tots dos envoltats de papers.

IONA WORDSWORTH
(Edimburg, 1792-1836)

Poeta, botànica, viatgera, pintora i arpista, Iona va viure sis vides en una. Potser el fet de ser extremadament prima va tenir-hi a veure. Anomenada per la societat de l’època “Two-Roses”, a causa de les dues roses de foc que s’encenien a les seves galtes quan algú li adreçava la paraula, es mostrava extremadament tímida en públic. Se sap que el seu únic amant conegut, James O’Calleridge, l’anomenà sempre, en la intimitat, “Four-Roses”.

A partir dels dinou anys, però, va dedicar la seva vida a seguir, dibuixar i descriure mirabilia. Es va enamorar d’un d’ells, aquell que ella anomena BALLAD, “el que fa somriure una noia quan la besa, convertit en brisa de matí o vendaval de nit”.

El 23 de novembre de 1836 va deixar escrit: “Me’n vaig al Cafè Mirabilia amb Ballad. No m’espereu per sopar.” I va desaparèixer.

FERNANDO PESSOA
(Lisboa, 1888-1935)

Poeta. Va viure a l’Àfrica, a Portugal, i a Hyngraphita. De ben petit va ser íntim amic de diversos mirabilia, cosa que li va donar sempre l’aparença de no estar mai on era. Potser és l’únic humà que ha aconseguit que alguns mirabilia escriguin sobre si mateixos. Álvaro de Campos, Alberto Caeiro, Ricardo Reis, Bernardo Soares... són alguns dels mestres Mirabilia que va tenir. Alberto Caeiro, però, etern jove que pot fer somriure un paisatge, va ser qui li va deixar una marca més profunda al cor. Tots dos junts van escriure els famosos versos:

*Si quan sóc mort
voleu escriure la meua biografia,
No trobareu cosa més simple.
Només té dues dates,
la de naixement i la de mort.
Entre una i altra els dies són meus.*

I

MILENA NONÓ

(*Millena Allegra Hollothuria Nosthalgia*)

El primer monstre sóc jo mateixa.

Visc darrere els meus ulls, però sempre de cara a fora. El Doctor Phantasticus diu que el meu cor bateja massa fort i que per això el món no sent les meves paraules, ni jo les seves. Però sé que això no és veritat.

M'agraden els camins que fa la pluja als vidres. Els camins de la suor sobre la pell i el del dit sobre la galta. M'agrada posar els llavis sobre la matinada; sobre una flor; al caire d'un vas ple; sobre una presa de xocolata; sobre la pell; sobre l'aigua; sobre el no-res del dia encara no nascut.

Les passes d'un pardal sobre la sorra m'agraden, i les de la tórtora sobre la gespa. L'instrument que no se sent en una orquestra. L'estrella que encara no es veu perquè va néixer massa lluny. L'estrella que ja no es veu però que la filla d'Homer va contemplar fa 3.000 anys.

M'agrada refugiar-me al Cafè Mirabilia. M'agrada el punt de costura que s'ha trencat com una dent de llet i les taques seques a l'interior del tap del tinter: cada una és el retrat d'un núvol que va existir.

M'agrada el moment que la gent ha tret l'aire i encara no ha començat a agafar el nou, fa pensar en naixements als peus d'un gos. Odio haver de parlar.

M'agrada fer llistes. M'agrada espantosament la xocolata, i en això m'assemblo al Doctor Phantasticus. Ell diu que sóc una fada, però no és cert, visc darrere els meus ulls però la meva carn pesa en vertical i és plena de desig: m'embriaga submergir-me al mar, per exemple.

De nit acompanyo el Doctor Phantasticus en les seves prospeccions científiques. Busquem els éssers més delicats del món: els inconeguts, els solitaris, els meravellosos i els monstruosos que habiten la cara obscura de la lluna, la cara invisible de la fulla dels arbres, el perfil del liri, la nuca de l'horitzó, el racó amagat d'un riu, o la cadira on tu que llegeixes seus.

M'acompanyen el meu quadern, el meu llapis, la meva vella càmera LEICA de 35 mm amb un senzill objectiu de 50 mm. Li he tapat amb cinta adhesiva negra les parts cromades perquè no cridi tant l'atenció. Només fotografio en blanc i negre (però a vegades m'agrada afegir una mica de color a mà...).

Els meus apunts i les fitxes del Doctor Phantasticus aniran a parar, un dia,
a l'*Enciclopèdia dels Éssers Imprescindibles Sense Importància*:

Mirabilia

*"...estic gairebé segura que Phantasticus
és un mirabilia. Afortunada."*

*"...sospito que Milena és
una mirabilia. Afortunat."*

II DOCTOR PHANTASTICUS

(i 34 noms més en llatí)

El segon ésser meravellós és el Doctor Phantasticus.

Ho sap tot.

Com que no dorm mai ho aprèn tot i tot ho inquireix. Persegueix la vida amb la sagacitat de Sherlock Holmes, la ciència de Leonardo, el cor del caçador Gracqus i l'art dels poetes armenis del segle XVIII.

A canvi la vida li obre, en to menor, les seves misterioses pàgines imparelles.

Un 29 de febrer va quedar-se cec: es va fer uns ulls de records, escuma de mar, gel dolç de l'hivern tropical, foc tendre de fusta de roser caní i llàgrimes meves. Llavors va voler que l'anomenés Borges.

Un 31 de desembre va quedar-se sord: es va fer una oïda amb l'ànima d'una viola, la canya d'un oboè i vernís d'avellanes tendres que tenyia amb la meva suor. Llavors va voler que l'anomenés Ludwig.

Un 32 d'abril va perdre la memòria. Se'n va fer una altra amb tinta evaporada laboriosament d'antics poemes, boira insomne, una baldufa esquerdada i records que jo li prestava. Llavors va voler que l'anomenés Ravel.

Mentre redacta les fitxes dels nostres descobriments, canta unes estranyes i melancòliques cançons en llengües incomprensibles, deixa anar sospirs de color violeta, badalla en acords de la menor, i pessiga bocins de xocolata (ens agrada molt la xocolata).

És el meu mestre. El seu primer nom és Tomasz, però en té trenta-quatre més. Jo l'anomeno **Doctor Phantasticus**.

Sé que no morirà mai.
